

Nr 541

Av herr **Dahlén m. fl.**, om *höjda avlönings- och materielanslag till tekniska högskolan i Stockholm och Chalmers tekniska högskola.*

Den successiva produktionsökning som den snabba tekniska utvecklingen ställer i utsikt är ingalunda garanterad. En förutsättning för att den skall ske är att produktionslivet fortlöpande förses med högt kvalificerade konstruktörer, som kan omsätta forskningens resultat i genomförandet av praktiska lönsamma projekt. Detta förutsätter en väl utbyggd kår av högskoleutbildade tekniker.

Sedan länge har emellertid en besvärande brist på högskoleingenjörer rått. Våren 1955 gjordes en inventering av det aktuella teknikerbehovet inom företag anslutna till Sveriges mekanförbund. Vid dessa uppskattades det vid denna tidpunkt *aktuella* behovet av högskoleutbildade tekniker till 275 civilingenjörer. Den uppskattning av det behov, som kunde väntas uppstå inom den närmaste framtiden som samtidigt gjordes, ger vid handen att den omedelbara efterfrågan sedan dess väsentligt har stigit. Det bör påpekas att denna inventering endast gällde mekanisk verkstadsindustri. En liknande undersökning utsträckt över hela produktionslivet skulle avslöja ett aktuellt behov av ett betydligt större antal civilingenjörer. Samtidigt som behovet av fler högskoleutbildade ingenjörer gör sig märkbart på de traditionella industriområdena framträder snabbt en stigande efterfrågan på en rad avsnitt, där den tekniska omvandlingen sker i speciellt snabb takt. Den pågående rationaliseringen av produktionen förutsätter t. ex. ett effektivt utnyttjande av de stora möjligheter till automatisering som elektroniken erbjuder. Ett stort behov kan också väntas anmäla sig allt eftersom planerna på atomkraftens nyttiggörande förverkligas.

Den högre tekniska undervisningen har emellertid inte utbyggts så snabbt som med tanke på denna utveckling hade varit önskvärt. De planer på en successiv utbyggnad av denna undervisning, som gjorts upp, har inte kunnat fullföljas i den takt man räknat med vare sig beträffande byggnader eller antalet professurer och övriga lönebefattningar, detta på grund av alltför begränsade anslag till högskolorna. Samtidigt har behovet av högskoletekniker växt vida utöver vad man från början förutsett.

För närvarande pågår emellertid en utbyggnad av de båda tekniska högskolorna. Vid kungl. tekniska högskolan har nu påbörjats ett utbyggnadsprogram, som skall vara genomfört under budgetåret 1958/59. För genom-

förändret av första etappen i detta treårsprogram har för budgetåret 1956/57 av Kungl. Maj:t föreslagits ett investeringsanslag på 5 165 000 kronor. Beträffande Chalmers tekniska högskola har emellertid för budgetåret 1956/57 i Kungl. Maj:ts förslag endast upptagits ett investeringsanslag på 135 000 kronor avseende vissa ändringsarbeten inom avdelningen för arkitektur samt vissa ombyggnadsarbeten inom avdelningen för maskinteknik. En snabbare takt i högskolans utbyggande framstår mot bakgrunden av den betydande teknikerbristen som ytterst angelägen.

De projekt som står närmast i tur är en tillbyggnad av väg- och vattenbyggnadstekniska avdelningens huvudbyggnad för en kostnad av 1,5 miljoner kronor samt av elektrotekniska avdelningens huvudbyggnad, kostnadsberäknad till 300 000 kronor. Otillräckligheten hos de nuvarande utrymmena inom dessa båda avdelningar sätter stopp för ökad intagning av studerande samtidigt som en ökad efterfrågan på tekniker inom dessa områden tar sig uttryck i växande antal ansökningar av inträde. Vi föreslår därför, att riksdagen måtte för dessa ändamål anvisa medel på tillsammans 1,8 miljoner kronor, vilket innebär att investeringsanslaget till »Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola» för budgetåret 1956/57 uppräknas från det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 135 000 kronor till 1 935 000 kronor. Ett bifall till detta äskande skulle innebära att redan höstterminen 1956 antalet nyintagna skulle kunna ökas med 60, varav med 20 på väg- och vattenbyggnadsavdelningen och 40 på elektrotekniska avdelningen. Av formella skäl framställes yrkande på denna punkt i en särskild motion, nr II: 542.

I högskolornas första och andra årskurser ges endast en grundläggande undervisning, först i tredje årskursen börjar studiet av de fackinriktade tekniskt tillämpade ämnena, vilket sker inom de olika specialiserade institutioner som tillhör skolorna. Uppförandet av byggnader och anskaffandet av utrustning för dessa institutioner utgör den dominerande delen av högskolornas utbyggnadsprogram. En förutsättning för att de nya institutionsbyggnaderna skall kunna fullt utnyttjas redan från starten är alltså att man i god tid före deras färdigställande ökar intagningen av elever. Detta skulle kunna uppnås genom en ganska måttlig anslagshöjning. En ökning av de för budgetåret 1956/57 av Kungl. Maj:t föreslagna anslagen till »Avlöningar» med 55 000 kronor för KTH och med 377 000 kronor för CTK samt av anslagen till »Materiel m. m.» med 154 000 kronor för KTH och med 243 000 kronor till CTK skulle möjliggöra en ökning av antalet intagna elever vid höstterminen 1956 med vid KTH ytterligare 100 och vid CTH ytterligare 60. Genom ett sådant arrangemang skulle man ge ett verksamt bidrag till lindrandet av teknikerbristen. Dess genomförande beträffande Chalmers tekniska högskola förutsätter emellertid riksdagens bifall till ovan angivna äskande av ökat investeringsanslag för nybyggnader.

Med stöd av det som ovan anförts hemställer vi,
att riksdagen måtte

1) till *Tekniska högskolan i Stockholm*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 7 765 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning med 55 000 kronor;

2) till *Tekniska högskolan i Stockholm*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 324 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning med 154 000 kronor;

3) till *Chalmers tekniska högskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 4 917 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning med 377 000 kronor;

4) till *Chalmers tekniska högskola*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 723 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning med 243 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1956

Olle Dahlén
Bertil v. Friesen

Sven Wedén
Gunnar Helén

Bertil Ohlin
Sven Gustafson
i Göteborg

Nr 542

Av herr **Dahlén m. fl.**, om förhöjt anslag till nybyggnader för *Chalmers tekniska högskola*.

Med hänvisning till den motivering som anförts i motion nr II:541 i denna kammare hemställer vi,

att riksdagen måtte till *Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola* för budgetåret 1956/57 anvisa ett investeringsanslag av 1 935 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning med 1 800 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1956

Olle Dahlén
Bertil v. Friesen

Sven Wedén
Gunnar Helén

Bertil Ohlin
Sven Gustafson
i Göteborg